

שבת דף צט

חולית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה, הנוטל מהן והנותן על גבן - חייב, פחות מכן - פטור.

קושי: למה לי למיתני חולית הבור והסלע ליתני הבור והסלע?

תירוץ: מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר רבי יוחנן: בור וחוליתיה מצטרפין לעשרה.

חיזוק לתירוץ מברייטא: תניא נמי הכי: בור ברשות הרבים, עמוקה עשרה ורחבה ארבעה

- אין ממלאין הימנה בשבת, אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוה עשרה טפחים, ואין שותין

הימנה בשבת אלא אם כן הכניס לה ראשו ורובו. ובור וחוליתיה מצטרפין לעשרה.

שאלת רב מרדכי: בעא מיניה רב מרדכי מרבא עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה, וזרק ונח על גביו מהו? מי אמרינן: הרי עקירה באיסור, הרי הנחה באיסור או דילמא: כיון דמקום פטור קאתיא - לא?

תשובה: אמר ליה: מתניתין היא. אתא שייליה לרב יוסף, אמר ליה: מתניתין היא. אתא שייליה לאבין, אמר ליה: מתניתין היא.

תגובתו לתשובה: כולכו ברוקא דהדדי תפיתו!

תגובת הרבנים לרב מרדכי לחזק עמדתם על ידי הבאת משנה: ואת לא תסברא? והתנן:

הנוטל מהן ונותן על גבן - חייב!

הסבר רב מרדכי למשנה שהביא: דילמא מתניתין במחט.

דחיית דברי רב מרדכי: מחט נמי, אי אפשר דלא מדליא פורתא!

תירוץ לדחייה: דאית ליה מורשא, אי נמי: דרמיא בחריצה.

שאלת ר' יוחנן: כותל ברשות הרבים גבוה עשרה ואינו רחב ארבעה, ומוקף לכרמלית, ועשאו רשות היחיד. וזרק ונח על גביו, מהו?

מי אמרינן: כיון דאינו רחב ארבעה - או דילמא: כיון דעשאו רשות היחיד - מקום פטור הוא, כמאן דמלי דמיא.

תשובת עולא: אמר עולא: קל וחומר, לאחרים עושה מחיצה - לעצמו לא כל שכן?

חיזוק לתשובתו: איתמר נמי, אמר רבי חייא בר אשי אמר רב, וכן אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן. כותל ברשות הרבים גבוה עשרה ואינו רחב ארבעה ומוקף לכרמלית ועשאו רשות היחיד, הזורק ונח על גביו - חייב, לאחרים עושה מחיצה - לעצמו לא כל שכן?

עוד שאלה של ר' יוחנן: בעי רבי יוחנן: בור תשעה, ועקר ממנה חוליא והשלימה לעשרה, מהו?

עקירת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי קאתו - ומיחייב, או לא מיחייב.

ואם תימצא לומר: כיון דלא הוי מחיצה עשרה מעיקרא - לא מיחייב, בור עשרה ונתן לתוכה חוליא ומיעטה מהו?

הנחת חפץ וסילוק מחיצה בהדי הדדי קאתו - מיחייב, או לא מיחייב?

שאלת הגמרא על שאלתו: תיפשוט ליה מדידיה, דתנן: הזורק ארבע אמות בכותל, למעלה

מעשרה טפחים - כזורק באויר, למטה מעשרה - כזורק בארץ. והזורק בארץ ארבע אמות - חייב.

והוינן בה: והא לא נח! - ואמר רבי יוחנן: בדבילה שמינה שנינו.

הסבר השאלה: ואמאי? הא קא ממעט מארבע אמות?

תירוץ: התם - לא מבטל ליה, הכא - מבטל ליה.

שאלת רבא: בעי רבא: זרק דף ונח על גבי יתדות, מהו?

קושי על השאלה: מאי קמביעיא ליה - הנחת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי קאתו? היינו דרבי יוחנן!

הבנת השאלה: כי קמביעיא ליה לרבא - כגון זרק דף וחפץ על גביו, מאי? כיון דבהדי

הדדי קאתו - כהנחת חפץ ועשיית מחיצה דמי, או דילמא: כיון דלא אפשר דלא מידלא

פורתא והדר ניח - כעשיית מחיצה והנחת חפץ דמי?

תשובה: תיקו.

